

اقتصاد ایراندریا توسعه دریا

شنبه ۲۵ مرداد ۱۴۰۴ - سال یازدهم - شماره ۲۲۷۵

۵

و بادی)، و صنایع پیشرفته شیلات و آبی‌رپوری را دارند. همچنین توسعه گردشگری ساحلی و دریایی(مخصوصا اکو توریسم زمستانی) می‌تواند به درآمد پایدار و اشتغال منطقه‌ای منجر شود.

چالش‌های حقوقی -سیاسی گسترده‌ای نیز وجود دارد: امارات متحده عربی ادعای حاکمیت بر بوموسی را به صورت مکرر مطرح کرده و حتی موضوع را به سازمان‌های بین‌المللی کشانده است. این ادعاها گرچه در حقوق و تاریخ منطقه علیه ادعای ایران مبنی بر مالکیت همیشگی جزایر قابل اتکا نیست، اما نیازمند پاسخ راهبردی و همه‌جانبه است. گزارش نشانان می‌دهد که تثبیت حاکمیت ایران صرفاً از طریق راهکارهای دیپلماتیک فراتر رفته و مستلزم «اشغال مؤثر» و حضور مستمر اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی در جزیره است.

در تحلیل نهایی وضعیت موجود نیز می‌توان نتیجه گرفت که توسعه هوشمند بوموسی در چارچوب اقتصاد دریاپایسه، نقش کلیدی در تحکیم حاکمیت ایران دارد. به این معنا که توسعه زیرساخت‌های استراتژیک(بنادر، فرودگاه‌های خدماتی، نیروگاه‌های پایدار) همراه با جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، نه‌تنها منافع اقتصادی(درآمد، اشتغال، انتقال فناوری) را به دنبال دارد، بلکه حضور عملی و «مؤثر» ایران در جزیره را نیز تثبیت می‌کند. از طرفی، استفاده از ظرفیت قدرت نرم ایران همچون احیای نام تاریخی «بوموسی»، برگزاری رویدادهای فرهنگی منطقه‌ای و توسعه مراکز پژوهشی دریایی می‌تواند در تقویت هویت و حمایت داخلی و بین‌المللی از حق ایران مؤثر باشد. به عبارت دیگر، هم‌زمان‌سازی اهداف اقتصاد دریاپایه(توسعه گردشگری، شیلات و انرژی دریایی) با سیاست‌های امنیتی و دیپلماسی فرهنگی، بسترساز قدرت‌نمایی مشروع ایران در مجامع بین‌المللی است. بررسی نمونه‌های موفق بین‌المللی (مانند سنگاپور، نیوزیلند، سیشل و مالدیو) نشان می‌دهد که کشورها با جزایر کوچک نیز می‌توانند با توسعه زیرساخت‌های هوشمند، اقتصاد پایدار و ابزارهای مالی نوین(مانند اوراق آبی) به نمادهای قدرت منطقه‌ای تبدیل شوند. بنابراین، نقشه راه توسعه بوموسی باید جامع و میان‌بردار باشد تا نتایجی هم‌افزا در اقتصاد، امنیت و حاکمیت حاصل شود.

نکات راهبردی و توصیه‌های کاربردی:
برای تحقق این اهداف، نهادهای تصمیم‌گیری باید با تشکیل کارگروه‌های تخصصی و هماهنگ، سیاست‌های ذیل را پیگیری کنند:

●سازمان‌های دولتی و حاکمیت ملی: ایجاد منطقه آزاد یا ویژه اقتصادی در بوموسی برای جذب سرمایه‌گذاری ثبات، توسعه بنادر چندمنظوره و فرودگاه‌های خدماتی و تقویت زیرساخت‌های حمل‌ونقل و انرژی(از جمله شبکه برق بادی و خورشیدی) ضروری است.
اعطای مشوق‌های مالیاتی و تسهیلگری قانونی به سرمایه‌گذاران خصوصی(داخلی در اولویت) و فراهم کردن اعتبار لازم(به صورت اوراق مشارکت ویژه یا اعتبارات ارزی) باید در دستور کار باشد.
همچنین، بسط زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطی(اینترنت ماهواره‌ای، شبکه ۵Gدریایی) جزو اولویت‌ها قرار گیرد.
در کنار این امور، تقویت مستمر ناوگان بومی دریایی(همراه با پرورش سرمایه انسانی در یانورد مجرب) از صیانت نفتکش‌ها و کشتی‌های تجاری ایران حمایت می‌کند.

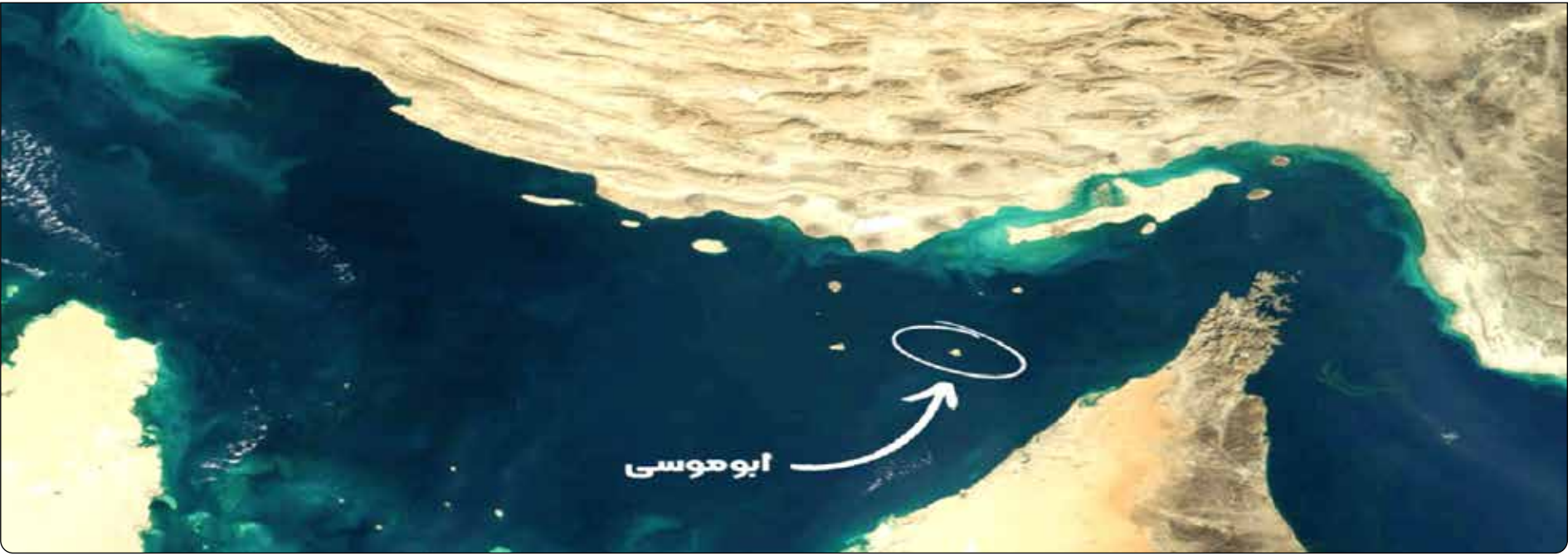
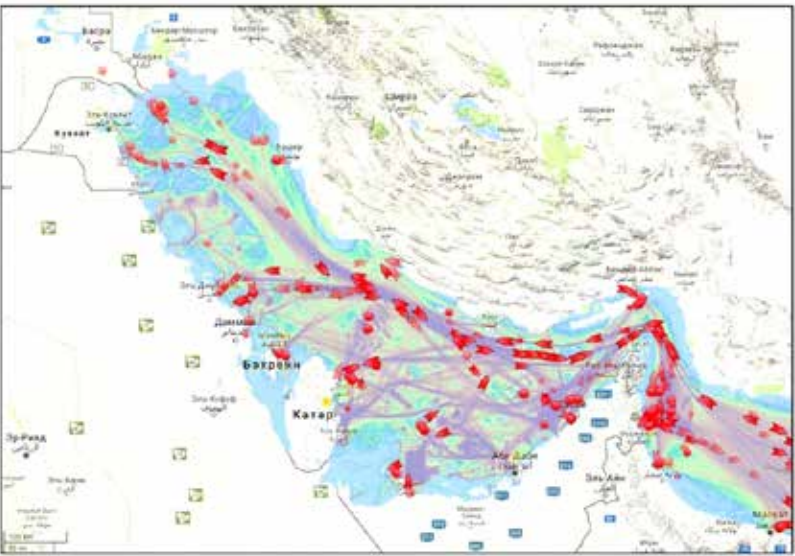
●نهادهای نظامی -امنیتی: حفظ و گسترش حضور نظامی ایران در جزیره به عنوان بازوی پشتوانه توسعه اقتصادی اهمیت دارد. راه‌اندازی پایگاه‌های پیشرفته دریایی و ساحلی(برای نیروی دریایی و زمینی) همراه با آموزش نیروهای تخصصی می‌تواند معنای «اشغال مؤثر» را تقویت کند. علاوه‌بر این، انجام رزمایش‌ها و عملیات مشترک امنیت دریایی با سایر کشورها(به‌ویژه در چارچوب ائتلاف‌های ضد قاچاق و مبارزه با تروریسم دریایی) جایگاه بوموسی را در معادلات امنیت منطقه‌ای تقویت خواهد کرد.
نهادهای نظامی می‌توانند با شرکت‌های دانش‌بنیان صنایع دفاعی و فعالان دریایی برای توسعه سامانه‌های دریایی و نظارت بر ناوگان دریایی همکاری کنند.

●بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران: تشویق سرمایه‌گذاران داخلی (و در صورت پایان‌پذیری مناقشه، خارجی) برای ورود به حوزه‌های بنادر، گردشگری، هاب سوخت‌رسانی و انرژی‌های نو، ضروری است. برگزاری همایش‌ها و نمایشگاه‌های دریایی -اقتصادی با هدف معرفی فرصت‌های بوموسی و ایجاد شریک‌های استراتژیک می‌تواند نقش مؤثری داشته باشد. تشویق توسعه صنایع تبدیلی شیلات و آبی‌رپوری پیشرفته(با فناوری بومی) نیز هم‌زمان ارزش افزوده و اشتغال ایجاد می‌کند.

●پژوهشگاه‌ها و نهادهای علمی -فرهنگی: تأسیس پژوهشکده‌های تخصصی در زمینه محیط‌زیست دریایی، شیلات و اقتصاد دریاپایه برای برنامه‌ریزی مبتنی بر دانش و پایداری اکوسیستم ضروری است. همچنین تدوین بانک اطلاعاتی هوافضا و دریانوردی منطقه‌ای و همکاری با مراکز آموزش عالی در یانوردی می‌تواند توان کارشناسی کشور را افزایش دهد. از سوی دیگر، استفاده از ظرفیت دیپلماسی فرهنگی(از جمله ثبت میراث ملموس و ناملموس جزیره، تولید مستندات تاریخی و برگزاری رویدادهای فرهنگی مانند جشنواره‌های دریایی) در ارتقای شناخت هم‌منطقه‌ای نقش دارد. این اقدامات به تثبیت و ججه ایران به عنوان میراث‌دار قانونی و فرهنگی بوموسی کمک خواهد کرد.

●سازمان‌های محیط‌زیست و توسعه پایدار: با توجه به حساسیت اکولوژیکی جزایر کوچک، هر گونه طرح توسعه باید در چارچوب ارزیابی‌های زیست‌محیطی انجام شود. حفظ مناطق حفاظت‌شده دریایی و خشکی، برنامه‌ریزی مدیریت پسماند و کنترل آلودگی باید هم‌زمان با اجرا دنبال شود. به‌کارگیری ابزارهای نوین مالی سبز(مانند انتشار اوراق آبی سبز برای پروژه‌های پایدار) و مشوق‌های زیست‌محیطی به شرکت‌ها تضمین می‌دهد که توسعه با کم‌ترین آسیب زیستگاهی همراه باشند. این رویکرد هم‌راستا با اقتصاد دریاپایه موجب افزایش مشروعیت بین‌المللی ایران در مدیریت پایدار منابع خلیج فارس خواهد شد.

در مجموع، ترکیب هدفمند توسعه اقتصادی در حوزه‌های دریایی و دریانوردی با تأمین امنیت و ترویج فرهنگ منطقه‌ای می‌تواند حضور ایران در بوموسی را تثبیت کند. همانطور که مطالعات مرکز پژوهش‌های اتاق ایران تأکید می‌کند، یک استراتژی جامع و چندجانبه(شامل مناطق آزاد تجاری، سرمایه‌گذاری، گردشگری، انرژی‌های نو، توسعه نظامی و دیپلماسی حقوقی) قدرت نرم و سخت ایران را تقویت و هر گونه ادعای بی‌اساس را خشی می‌کند. هم‌راستا با سیاست‌های «اقتصاد دریاپایه»، «امنیت منطقه‌ای» و «توسعه پایدار»، اجرای این توصیه‌ها می‌تواند به تثبیت حاکمیت ملی ایران در خلیج فارس بینجامد.

اطلاعاتی با سایر جزایر کوچک ایران(مانند سیراف، لاوان، قشم) و استفاده از تجارب آن‌ها در توسعه پارک‌های دریایی و صنعت شیلات، می‌تواند مدل‌های موفق‌ی برای آینده بوموسی فراهم آورد.

●سنگاپور: با مساحت محدود، توانست با سرمایه‌گذاری گسترده در زیرساخت‌های بندری و هوایی و سیاست‌های اقتصادی باز، به هاب جهانی تجارت و حمل‌ونقل تبدیل شود. این کشور با تسهیلات مالیاتی و سامانه‌های شفاف اداری، جذب سرمایه‌گذاری خارجی را به حداکثر رسانده است.

●مالدیو: مجمع‌الجزایری کم‌جمعیت در هند و اقیانوس هند است که بخش عمده‌ای از تولید ناخالص خود را از گردشگری لوکس(به‌ویژه هتلداری جزیره‌ای) تأمین می‌کند. مالدیو نشان داده است حتی مجمع‌های جزیره‌ای پراکنده نیز با استفاده از منابع طبیعی و محیط‌زیست خود می‌توانند درآمد بالایی کسب کنند. کشورهای جزیره‌ای کوچک مانند سیشل یا مالدیو نیز به دنبال توسعه اقتصاد آبی پایدار هستند. سیشل نمونه شاخصی است؛ در سال ۲۰۱۸ یک «اوراق قرضه آبی» منتشر کرد تا منابع مالی لازم برای حفاظت از ۳۰درصد قلمرو دریایی خود را تأمین کند. استفاده از ابزارهای نوآورانه مالی مانند «اوراق آبی» یا مبادلات بدهی -حبیعت(که در برخی کشورها اجرایی شده) می‌تواند الگوی مناسبی برای تأمین مالی پروژه‌های دریایی و زیست‌محیطی فراهم کند.

●بحرین: علی‌رغم وسعت کوچک، با تکیه بر بانکی مدرن و انرژی محدود، اقتصاد خود را متنوع کرده است. این کشور با ایجاد مناطق آزاد و فضای کسب‌وکار مناسب توانسته بدون منابع گسترده نفتی، درآمد سرانه بالایی داشته باشد.

●امارات متحده عربی: امارات با برنامه‌ریزی توسعه‌شده در جزایر خود(از جمله جزایر مصنوعی دبی) و سرمایه‌گذاری در بنادر و پالایشگاه‌ها، شبکه حمل‌ونقل پر ظرفیتی ایجاد کرده است. منطقه الحرة فیجیره و اسکله‌های ابوظبی نمونه‌هایی از تبدیل جزیره‌ها به مراکز اقتصادی هستند.

●ژاپن: کشور جزیره‌ای مقتدری که با تکیه بر صنایع پیشرفته، حمل‌ونقل دریایی و شبکه‌های قوی تجاری، بر چالش محدودیت فضای خود غلبه کرده است. بکارگیری جزایر جنوبی (مانند اوکیناوا) برای پایگاه‌های نظامی و تورسم یکی از راهبردهای ژاپن است.

ه) تحلیل اقتصادی مبتنی بر اقتصاد دریایاه و پتانسیل منطقه‌ای بوموسی

یکی از رویکردهای کلیدی در بررسی توسعه بوموسی، نگاه اقتصاد دریاپایه است. اقتصاد دریاپایه مجموعه‌ای از فعالیت‌های اقتصادی مربوط به دریا و سواحل است که با حفاظت پایدار منابع دریایی در هم تنیده می‌شود. به‌طوری‌که گزارش رسمی می‌گوید: این حوزه فراتر از شیلات و گردشگری دریایی است و حوزه‌هایی نظیر حمل‌ونقل دریایی، انرژی‌های تجدیدپذیر ساحلی، آبی‌رپوری صنعتی، بیوتکنولوژی دریایی و گردشگری دریایی را نیز در بر می‌گیرد. در این چارچوب، پتانسیل اقتصادی بوموسی در این بخش‌ها قابل توجه است. مثلاً توسعه آبی‌رپوری می‌تواند به عنوان موتور اصلی رشد دریامحور عمل کند، به‌ویژه که معاون وزیر جهاد کشاورزی ایران «آبی‌رپوری» را راهکاری کلیدی برای شکوفایی اقتصاد دریامحور معرفی کرده است. نیز باید توجه داشت که ارزش اقتصادی کل «اقتصاد اقیانوس جهانی» در سطح چندتریلیون دلار برآورد می‌شود(برخی منابع بیش از ۵۰ تریلیون دلار) و سهم خلیج فارس از این اقتصاد بیش از ۴۰۰میلیارد دلار گردش سالانه در بازار سوخت‌رسانی دریایی دارد.

چشم‌انداز منطقه‌ای بوموسی هم براساس این دیدگاه بسیار مثبت است. جزیره در یک کمربند ثروت انرژی و تجارت قرار دارد و توسعه آن می‌تواند بهره‌برداری ایران از صنایع پیرامون خلیج فارس را افزایش دهد. به عنوان مثال، ساخت چهار پالایشگاه جدید در قشم و ذخیره‌سازی صدمیلیون بشکه نفت نشان می‌دهد که دولت ایران در پی افزایش نقش خود در اقتصاد سوخت دریایی منطقه است. در کنار آن، با توجه به تنوع‌زیستی غنی اطراف بوموسی(که پروژه‌های پژوهشی نشان‌دهنده ارزش بیولوژیک بالای آن است)، توسعه گردشگری زیست‌محیطی و استقرار مراکز تحقیقاتی زیست‌شناسی دریایی نیز راهکار مقرون‌صرفه و پایداری است. پیش‌بینی می‌شود جذب توریست‌های دریایی خارجی و داخلی، همراه با هزینه مصرفی و ارزی که می‌آورند، به اقتصاد محلی کمک کند.

در جمع‌بندی، رویکرد اقتصاد دریاپایه به بوموسی راهنمای همه‌جانبه‌ای است؛ یعنی همسو کردن طرح‌های شیلات و بندری، حمل‌ونقل دریایی، انرژی(مانند انرژی باد ساحلی)، و حتی فناوری‌های نوین(کلان‌داده‌های دریایی، ردیابی کشتی‌ها) برای بهره‌برداری پایدار. مقالات ایرانی تأکید دارند که این مجموعه فعالیت‌ها باید با ایجاد مشوق‌های دیپلماتیک و همکاری‌های بین‌المللی تقویت شود تا بیشترین منافع اقتصادی را داشته باشد. در نهایت، با ترکیب ابزارهای مالی مختلف نظیر انتشار اوراق مشارکت سبز(یا اوراق آبی) برای پروژه‌های زیست‌محیطی دریایی، جذب سرمایه خارجی در قالب فاینانس‌های انرژی آبی و استفاده از ظرفیت وقف اسلامی برای پروژه‌های آموزشی-تحقیقاتی دریایی، می‌توان بار اقتصادی این توسعه را توزیع و تسهیل کرد. ضمناً، برگزاری نشست‌های بین‌المللی و وبینارهای تخصصی با حضور کارشناسان دریایی دنیا می‌تواند سرمایه اجتماعی پروژه‌های آتی را بالا ببرد و تضمین پایداری بلندمدت آن‌ها را تقویت نماید.

به‌طور خلاصه، با نگاه اقتصاد دریاپایه روشن می‌شود که توسعه بوموسی علاوه‌بر جنبه‌های استراتژیک-امنیتی، مزیت‌های اقتصادی متعددی دارد که می‌توانند در چارچوب توسعه ملی و منطقه‌ای محقق شوند. سرمایه‌گذاری در این بخش‌ها نه‌تنها به کسب درآمد و اشتغال منجر خواهد شد، بلکه تثبیت حضور ایران در منطقه را نیز به عنوان یک بازیگر اقتصادی قدرتمند تثبیت می‌کند.

جدول زیر خلاصه‌ای از ابزارهای تأمین مالی مختلف برای طرح‌ها را نشان می‌دهد:

مزایا/ملاحظات	سازوکار پیشنهادشده	نوع تأمین مالی
قدرت تصمیم‌گیری بالا؛ محدودیت در منابع مالی دولتی.	تأمین زیرساخت‌های پایه با اعتبارات ملی	بودجه عمومی دولت
کاهش بار مالی دولت؛ چالش در تضمین سودآوری مطمئن بخش خصوصی.	مشارکت بخش خصوصی در ساخت و نگهداری بندر، فرودگاه یا صنایع شیلاتی	مشارکت عمومی خصوصی (PPP)
ارزآوری و انتقال فناوری؛ نیاز به اطمینان از امنیت سرمایه‌گذاری.	جذب سرمایه‌گذاران خارجی برای پروژه‌های انرژی یا گردشگری	سرمایه‌گذاری خارجی (FDI)
امکان جذب سرمایه از بازارهای اسلامی؛ نیاز به تضمین بازپرداخت.	انتشار صکوک برای پروژه‌های عمرانی و زیست‌محیطی دریا	صکوک و اوراق قرضه اسلامی
معافیت مالیاتی و اجتماعی؛ مقیاس محدود منابع (باید کمپین وقف).	تأمین مالی فرهنگی (مثل سازه ارش) یا اجتماعی (پژوهش‌های دریایی)	وقف اسلامی
جذب سرمایه سبز بین‌المللی؛ نیاز به گزارش‌دهی شفاف.	انتشار اوراق برای پروژه‌های پایدار (بنادر سبز، توربین‌های بادی)	اوراق آبی سبز
تقویت مشارکت عمومی؛ معمولاً مبلغ اندک و نیاز به تبلیغات وسیع.	حمایت مردمی و علاقه‌مندان (برای پروژه‌های خاص فرهنگی یا پژوهشی)	تأمین مالی جمعی (Crowdfunding)

و) جمع‌بندی و نتیجه‌گیری نهایی

گزارش حاضر نشان داد که جزیره بوموسی از جایگاه راهبردی ویژه‌ای برخوردار است؛ به‌گونه‌ای که سه جزیره بوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک در ورودی تنگه‌هرمز، به عنوان زنجیره‌ای دفاعی -امنیتی عمل کرده و کنترل مسیرهای اصلی نفتکش‌ها(حدود ۲۰درصد نفت جهانی) را در اختیار ایران قرار می‌دهند. این موقعیت حساس و تسلط بر مسیرهای کشتیرانی منطقه، در کنار منابع زیرسطحی(نفت، گاز و معادن بستر دریا) و زیست‌بومی غنی، ظرفیت اقتصادی قابل توجهی برای رونق اقتصاد دریامحور فراهم می‌کند. یافته‌های گزارش نشان می‌دهد که این جزایر پتانسیل ایجاد بنادر چندمنظوره، هاب سوخت‌رسانی، مجتمع‌های انرژی‌های تجدیدپذیر(خورشیدی

●نقاط ضعف: هزینه‌های بالای نگهداری نیرو در جزیره(گردش پر سسل، تسلیحات، تأمین پشتیبانی پایدار)؛ ریسک تشدید تنش سیاسی با همسایگان؛ بروز هشدارهای بین‌المللی بر «نظامی سازی» جزیره.

●فرصت‌ها: استفاده از نیروی نظامی به عنوان بخشی از اقتصاد(ناوگان دریایی سپاه می‌تواند خدمات امدادی و زیربنایی ارائه دهد)؛ تعامل با سازمان‌های بین‌المللی حفظ امنیت دریایی(مانند ناوبری قانونی) برای به رسمیت شناختن حضور؛ تقویت اقتدار منطقه‌ای ایران در مبارزه با تهدیداتی چون قاچاق و دزدی دریایی(که همه کشورها را به همکاری و ادار می‌کند).

●تهدیدها: واکنش منفی رسمی دولت امارات و بزرگتر شدن پرونده حقوقی در مجامع بین‌المللی؛ هزینه فرصت بالا(مقایسه با سرمایه‌گذاری در توسعه غیرنظامی)؛ احتمال معافیت اقتصادی از سوی سازمان‌های منطقه‌ای به دلیل فاز نظامی بودن.

از نظر چارچوب حقوقی و عملیاتی نیز حضور نظامی ایران بر بوموسی توجیه‌پذیر است. موافقت‌نامه ۱۹۷۱ رسماً امکان استقرار نیرو در جزیره را به ایران داد و تائتون ایران گام‌های قانونی خود را مورد استناد قرار داده است. مسئولان کشور نیز تصریح کرده‌اند که هر گونه اقدام(از جمله رزمایش یا بازدید مقامات) کاملاً مطابق حقوق حاکمیتی ایران است و مداخلات دیگران را مردود می‌دانسد. در ارزیابی اقتصادی، هزینه‌های نظامی معمولاً مستقیماً قابل بازگشت نیست، ولی در بلندمدت به عنوان «بیمه امنیتی» برای همه پروژه‌ها عمل می‌کند. به‌هر حال، بودجه دفاعی کشور از ظرفیت‌های منابع عمومی تأمین می‌شود و در چنین طرحی می‌توان به کاهش بُعد نظامی ادغان نکرد. با این همه، ایران می‌تواند برای کاهش هزینه‌ها، به شکل‌گیری مشارکت امنیتی منطقه‌ای بیندیشد تا حضور خود را منکی بر همکاری‌های چندجانبه حفظ کند. بخش عمده هزینه این پیشنهاد از محل بودجه عمومی کشور(وزارت دفاع، نیروی دریایی سپاه و ارتش) تأمین می‌شود. مشارکت شرکت‌های دانش‌بنیان صنایع دفاعی و سروس‌های حمایتی ممکن است در توسعه زیرساخت‌ها نقش داشته باشد. اوراق قرضه دولتی و کمک‌های تسلیحاتی متعارف(برای نمونه، از طریق قراردادهای بین‌المللی) از دیگر منابع بالقوه هستند.

پیشنهاد ۶: سایر پیشنهاد‌های خردولی مهم و تاثیر گذار

۱. ایجاد ناحیه نوآوری و پژوهش در جزیره: ایجاد «منطقه نوآوری دریامحور» با تمرکز بر پژوهش‌های زیستی دریایی، ژئوفیزیک دریایی، انرژی‌های تجدیدپذیر(باد، خورشید، موج) و فناوری‌های دریایی(ریباتیک زیردریایی، هوش مصنوعی در پایش منابع) می‌تواند با جذب شرکت‌های دانش‌بنیان، پیوند راهبردی میان اقتصاد دانش‌بنیان و امنیت ملی برقرار کند. این رویکرد در جزایری مانند Jeju در کره جنوبی و Okinawa در ژاپن موفق بوده است.

۲. سند توسعه فرهنگ و تمدن‌سازی ایرانی در جزایر سه‌گانه: ارائه یک سند جامع فرهنگی برای بوموسی با محوریت هنرهای ساحلی(موسیقی بندری، صنایع دستی، ادبیات حماسی و اساطیری) و بازسازی فرهنگی آداب دریایی ایرانی می‌تواند درونی‌سازی حاکمیت را در اذهان عمومی منطقه‌ای تقویت کند.

۳. اتصال به پلنفرم‌های تجارت الکترونیک دریایی: ایجاد پایانه لجستیک دیجیتال در بوموسی، مشابه مدل‌های اجراشده در مالزی و دبی، به اتصال هم‌زمان فیزیکی(از طریق بندر) و دیجیتال(از طریق دیتاسترهای دریایی

و مراکز داده‌های ناوبری) منجر می‌شود.

۴. رونمایی از جشنواره بین‌المللی هویت جزیره‌ای: برگزاری فستیوال سالانه «آرش و مرزهای دریا» با حضور هنرمندان، معماران، دریادلان و ورزشکاران منطقه‌ای می‌تواند بوموسی را به قطب دیپلماسی فرهنگی خلیج فارس تبدیل کند و با نمایش قدرت نرم، به حاکمیت عمق ببخشد.

د) پیشنهاد‌های جدید و تجربیات بین‌المللی

برای تحقق اهداف بلندمدت، می‌توان طرح‌های تکمیلی دیگری را نیز مدنظر قرار داد. بسیاری از کشورها با جزایر کوچک استراتژیک خود چنین کرده‌اند: مثلاً ایران در جزیره کیش با تبدیل آن به منطقه آزاد تجاری-گردشگری، سرمایه‌گذاری کلان جذب کرده و تولید ناخالص جزیره را بالا برده است. بنابراین یکی از پیشنهادات جدید می‌تواند «ایجاد منطقه آزاد یا ویژه اقتصادی» در بوموسی باشد تا با معافیت‌های مالیاتی و تشویقی، سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی را جذب کند. همچنین باتوجه به جلوه‌های طبیعی و تاریخی جزیره، پیگیری طرح ثبت آن به عنوان مقصد گردشگری هدفمند یا پارک ملی دریایی می‌تواند کمک کند تا از طریق سازمان‌های میراث فرهنگی و محیط‌زیست، بالاترین سطح حفاظت و اعتبار بین‌المللی به دست آید.

کشورهای جنوب‌شرق آسیا نظیر سنگاپور و اندونزی نمونه‌هایی از مدیریت هوشمند جزایر دارند: بهره‌برداری از فناوری مدرن، مدیریت پایدار بندری و استفاده از بیمان‌های دولتی-خصوصی سبب شکوفایی آن‌ها شده است. از این تجربیات می‌توان آموخت که توسعه زیرساخت‌های ارتباطی(مانند اینترنت ماهواره‌ای یا ارتباطات ۵G اختصاصی) و ایجاد مراکز لجستیک هوشمند در بوموسی می‌تواند این جزیره را به «هاب دریانوردی هوشمند» تبدیل کند. کشورهایی نظیر نروژ و نیوزیلند نیز با توسعه پایدار شیلات و گردشگری دریایی جایگاه خود را در سطح بین‌المللی تقویت کرده‌اند. از این رو، توصیه می‌شود علاوه‌بر پیشنهادات پیشین، برای بوموسی طرح‌هایی همچون پژوهشکده‌های دریایی، مراکز آموزش و بازآموزی دریانوردان و جشنواره‌های بین‌المللی دریانوردی و دریانوردی مدنی در نظر گرفته شد تا وجهه ایران در خلیج فارس تقویت شود. ضمناً شبکه‌سازی